

اخلاق

از زمان تمدن های اولیه، اولیای امور جامعه، فیلسوفان و رهبران عرصه تجارت همه درگیر مسئله اخلاق بوده اند. این بخش از مقاله تلاش دارد تا مفهوم اخلاق و قوانین اخلاقی را در یک بستر تاریخی از نظر بگذراند. برای اعضای جامعه ی تجاری، به خصوص افراد مشغول در م حیط های چند فرهنگی یا چند ملیتی، پیدا کردن منبع یا استانداردی که بتواند مقررات اخلاقی را مستقل از فرهنگ یا مقوله های ملی تحکیم نماید همواره یک چالش بوده است.

*

کادر 3 «اصول تجاری برای برخورد با رشوه خواری» از طرف سازمان شفافیت بین الملل

اصول تجاری:

- شرکت باید رشوه خواری را در همه ی اشکال مستقیم یا غیرمستقیم آن ممنوع نماید.
- شرکت باید متعهد به اجرای یک برنامه ی مقابله با رشوه خواری باشد.

اهداف:

- فراهم آوردن یک چارچوب برای عملیات تجاری سالم و راهبردهای مدیریت ریسک برای مواجهه با رشوه خواری. کمک به شرکتهای برای:
- الف) از بین بردن رشوه خواری
- ب) نشان دادن پایبندی خود در مقابله با رشوه خواری
- پ) مشارکت مثبت در بهبود بخشیدن استانداردهای تجاری **صداقت، امانت و درستکاری**، شفافیت و پاسخگویی، در هر کجا که فعالیت دارند.

تهیه و تدوین برنامه برای مقابله با رشوه خواری

- شرکت باید برنامه ای تدوین کند که اندازه، بخش تجاری، مخاطرات بالقوه و محل های عملیات آن را نشان دهد. این برنامه باید به وضوح و تفصیل، ارزش ها، سیاست ها و روندهایی را بیان کند که برای جلوگیری از وقوع رشوه خواری در تمام فعالیت های تحت کنترل مؤثر شرکت، به کار می آیند.
- این برنامه باید با تمام قوانینی که مربوط به مقابله با رشوه خواری در تمام حوزه های قضایی که شرکت در آنها مشغول به فعالیت است، سازگار باشد. به خصوص قوانینی که مستقیماً مربوط به عملیات تجاری خاصی می شوند.
- شرکت باید برای تدوین این برنامه با کارمندان، اتحادیه های صنفی و یا سایر مجموعه های نمایندگی کارمندان مشورت نماید.

حیطه عمل برنامه

- رشوه

- پرداخت به منظور ایجاد سهولت در انجام کار و پیگیری یا گرفتن خدمات
- هدایای سیاسی
- هدایا، مخارج و پذیرایی ها
- پرداخت های خیرخواهانه و حمایتی
- ملزومات برای اجرای برنامه**
- سازماندهی و مسئولیت ها
- ایجاد دغدغه مسئولانه و متعاقب آن جستجو برای راهنمایی های لازم
- روابط تجاری
- ارتباطات
- منابع انسانی
- کنترل داخلی و نظارت و بازرسی
- آموزش
- نظارت و بازرسی

*

برای بررسی این مقولات در یک بستر مناسب، مفید است که قدمی به عقب بازگردیم و به تکوین تاریخی این مفهوم نگاهی بیندازیم . واژه ی اخلاق (ethics) از واژه ی یونانی (ethikos) گرفته شده است که چندین معنی دارد . اول، اخلاق را می توان به معنای سروکار داشتن با آنچه خوب یا بد است یا سروکار داشتن با وظیفه و تعهد اخلاقی در نظر گرفت . دوم، اخلاق را می توان به عنوان مجموعه ی معینی از اصول یا ارزش های اخلاقی دید . در برخی شرایط این استانداردهای اخلاقی مخصوص فرهنگ خاصی هستند، در حالیکه در برخی دیگر ممکن است بخشی از میراث فرهنگی مشترک تمام ملتها باشد، مانند منشور سازمان ملل . سوم، اخلاق را می توان به عنوان اصول رفتاری در نظر گرفت که فرد یا گروهی را اداره می کند . یعنی استانداردهای اخلاقی حرفه ای از قبیل اخلاق تجاری، اخلاق بانکداری، و موارد جدیدتری نظیر اخلاق حسابداری یا اخلاق تبلیغات . چهارم، اخلاق همچنین به طور سنتی شاخه ای از فلسفه است و با تکوین ایده های اقتصاد بازار مربوط می باشد.

بسیاری از فیلسوفان اولیه در زمینه ی نظریه پردازی بازار نظیر آدام اسمیت و دیوید هیوم مترصد ایجاد یک بنیاد یا مجموعه قوانین اخلاقی برای اداره ی عملیات بازرگانی بودند . احساس مشترک تمامی این فیلسوفان و میراثی که باقی گذاشته اند این است که برای اطمینان از سلامت معاملات درون سیستم بازار، بایستی یک استاندارد، یک استاندارد عملی و مفید برای رفتار بنا شود که متضمن بقای بازارها در طول زمان باشد . به یک معنا این امر معکوس سازی مفهوم سنتی لاتین یا رومی caveat emptor یا خریدار مراقب باش، است.

هدف از تدوین چنین مجموعه قوانین اخلاقی، ایجاد زمینه‌ی مناسب برای معامله‌ی عادلانه بین فروشنده و مشتری، قرض دهنده و قرض گیرنده، سرمایه گذار و شرکت می باشد. در طول قرن‌ها فیلسوفان و رهبران سعی کرده اند، ارزش‌های اخلاقی و راهنمایی‌های کلی مندرج در مجموعه قوانین رفتاری را تدوین و تنظیم نمایند. آنها عموماً با دقت زیاد تلاش می کردند استانداردی مستقل و عینی بوجود آورند که بتوان مجموعه قوانین اخلاقی لازم را از آن استخراج کرد.

*

کادر 4 قوانین رفتاری مقابله با اخاذی و رشوه خواری

ماده 1: اخاذی. هیچکس حق مطالبه یا قبول رشوه، چه مستقیم چه غیرمستقیم، را ندارد.
ماده 2: رشوه و «شبه پورسانت». هیچ شرکتی حق پیشنهاد یا پرداخت رشوه، چه مستقیم چه غیرمستقیم، را ندارد. هرگونه درخواست برای چنین رشوه‌ای باید رد شود. شرکت‌ها مجاز نیستند

الف) هیچ مقداری از مبلغ قرارداد اد را به عنوان «پورسانت» به کارمندان طرف دیگر قرارداد بدهند، یا

ب) از تکنیک‌های دیگری مثل قراردادهای فرعی، سفارشات خرید یا توافقات مشاوره برای پرداخت مبلغی به مقامات دولتی، کارمندان طرف دیگر قرارداد، بستگان خود و یا همکاران تجاری استفاده کنند.

ماده 3: عاملان. شرکت‌ها باید در حیطه‌ی قدرت خود اقدامات و تدابیر منطقی اتخاذ نمایند برای اطمینان از این مسئله که:

- هرگونه مبلغ پرداختی به یک عامل چیزی بیشتر از حق الزحمه‌ی مناسب برای خدمت قانونی انجام شده توسط او نباید باشد.

- هیچ قسمتی از این مبلغ دریافتی نباید توسط عامل به شخص ثالثی رشوه داده شده باشد یا اینکه به شیوه‌ای متناقض با قوانین رفتاری خرج شده باشد.

- اسامی و شرایط استخدام تمام عواملی که بطور پیوسته و ابقا شده در معاملات شرکت با ارگان‌های عمومی و شرکت‌های دولتی حضور دارند بایستی ثبت و نگهداری شود. پرونده‌های این گروه بایستی برای تحقیق باز رسان در دسترس باشد و همچنین، در صورت درخواست ویژه، با رعایت شرایط محرمانه بودن در اختیار مقامات دولتی دارای جواز و حکم بازرسی گذاشته شود.

ماده 4: ثبت وضعیت مالی و نظارت بر آن

تمامی معاملات مالی باید به طور صحیح و منصفانه در دفاتر حسابداری ثبت شوند و در صورت لزوم برای واری و ارسالی در دسترس اعضای هیئت مدیره، یا ارگان مربوطه و همچنین بازرسان ممیزی قرار گیرد. هرگونه معاملات ثبت نشده، حسابها مخفی یا مدارک

غیرواقع درباره معاملات انجام شده ممنوع می باشد. برای پرده برداشتن از معاملاتی که از قوانین رفتاری حاضر تخلف می کنند، شرکت ها بایستی تمامی اقدامات لازم را برای ایجاد سیستم های مستقل بازرسی کارآمد به عمل آورند.

ماده 5: مسئولیت های شرکت ها

هیئت مدیره یا هر گروهی که مسئولیت نهایی شرکت با اوست باید:

- تدابیر و اقدامات مقتضی به عمل آور د، از جمله ایجاد و نگهداری سیستم های کنترلی مناسب برای جلوگیری از هرگونه پرداخت توسط شرکت یا از طرف شرکت ی که قوانین رفتار اخلاقی را نقض می کند.
- به طور دوره ای چگونگی تبعیت از این قوانین رفتار اخلاقی را بررسی کرده و روندهای گزارش دهی مناسب برای تحقق اهداف این بررسی را ایجاد نماید.
- در مقابل مدیر یا کارمندی که این قوانین رفتار اخلاقی را نقض می کند به طور مقتضی اقدام نماید.

ماده 6: کمک های سیاسی

کمک به احزاب یا کمیته های سیاسی و یا به افراد سیاستمدار باید تنها در محدوده ی قانونی مجاز به انجام برسد و در این رابطه ه مقررات اطلاع رسانی عمومی باید کاملاً رعایت شوند. تمامی این کمکها باید به مدیر ارشد شرکت گزارش داده شوند.

ماده 7: قوانین سازمان

از آنجایی که قوانین رفتار اخلاقی دارای طبیعتی عمومی و مشترک هستند، شرکت باید به اقتضای شرایط، مجموعه مقررات خود را سازگار با مقررات شورای بین المللی مجموعه ها (ICC) طراحی کرده و آنها را طبق شرایط و مقتضیات حوزه ی عملیاتی خود اعمال کند. این مجموعه مقررات شرکت می تواند حاوی مثال های مفید باشد و باید به کارمندان و عوامل توصیه کند هرگونه اخاذی یا رشوه خواری را به سرعت به مدیریت ارشد شرکت گزارش ده ند. شرکتها باید سیاست ها، رهنمود ها و برنامه های آموزشی شفاف برای پیاده سازی و اعمال مواد مجموعه مقررات خود ایجاد نمایند.

برای اطلاعات بیشتر به سایت اتاق بازرگانی بین المللی مراجعه نمایید:

http://www.iccwbo.org/home/extortion_bribery/rules.aspx

**

اولین راهنمای جامع اخلاقی ثبت شده «قانون حمورابی» بود که در سال 1780 پیش از میلاد نوشته شد. این قانون که دارای حدود 282 دستورالعمل بود به اساس امپراطوری بابل تبدیل شد. اگرچه بسیاری از مواد این قانون مانند مقررات مربوط به برده داری، بر اساس استانداردهای امروز غیراخلاقی به نظر می رسند، اما این قانون مولد و پایه گذار مجموعه ای از قواعد بود که تجارت و مدنیت را امکان پذیر ساخت. این قانون در سراسر خاورمیانه

اغلب به عنوان چنین مرجعی از اعتبار برخوردار است.

سایر تمدن های باستانی قوانین یا اصول خود را ایجاد کردند، نظیر «منتخبات کنفوسیوس» (500 قبل از میلاد)، «ده فرمان» موسی و قرآن. هر کدام از تمدن هایی که این قوانین در آنها بوجود آمد به دنبال ایجاد قوانین رفتاری و اصولی برای تضمین ثبات و انسجام جوامع بودند. از زمان یونان باستان تا عصر روشنگری، فیلسوفان، دانش مندان و دیگران تلاش داشته اند بر اساس اصول عمومی، سیستم های اخلاقی برای هدایت رفتاری ایجاد نمایند. آثار فیلسوفانی چون ارسطو و امانوئل کانت امروزه در دانشکده های اقتصادی آمریکا نقل قول می شوند. مقالات چاپ شده در دانشکده های اقتصاد نتایج قرن ها تلاش فیلسوفان برای حل مسائل بگرنج اخلاقی را به صورت بسته های راهنمای عملی در اختیار رهبران اقتصادی آینده قرار می دهند تا بدین ترتیب آنها یاد بگیرند که چگونه اخلاق را به عنوان مجموعه ای از اصول و راهنمایی های رفتاری در نظر بگیرند تا صرفاً مجموعه ای از قواعد خشک. دنیای تجارت در حال به رسمیت شناختن یکی از چالشهای کلیدی است که داد و ستد در جهانی چند فرهنگی با خود به همراه دارد. این چالش چیزی نیست مگر طراحی و تدوین راهنمایی هایی اخلاقی که برای کارمندانی با زمینه های بسیار متنوع فرهنگی و جغرافیایی بامعنا باشد.

اخلاق تجاری

با وجود قوانین جدید تجاری مانند قانون بورس نیویورک که در بالا آورده شد، شرکت ها خود را مجبور به ایجاد قوانین اخلاقی محکم برای هدایت رفتار اعضای هیئت مدیره، مدیران و کارمندان یافته اند. همانطور که بعداً گفته خواهد شد شرکت های چند ملیتی نیز ملزم هستند تا برای زنجیره های تأمین خود در سایر کشورها استانداردهایی تعیین نمایند. در برخی موارد حتی استانداردهایی بالاتر از قوانین کشورهایی که در آنها به تجارت مشغول هستند. شرکت ها، خصوصاً شرکت های مالی، هنگام نوشتن مقررات اخلاقی خود به عنوان بخشی از راهنمای عمومی بنگاه داری بایستی عوامل مختلفی را در نظر داشته باشند.

همانطور که پیش از این گفته شد اخلاق تجاری تلاشی است برای ایجاد استاندارد که با آن تمام کارمندان سازمان می توانند آنچه را که از آنها انتظار می رود بدانند. اما همچنین تلاشی است برای ترغیب کارمندان، مدیران و اعضای هیئت مدیره به فکر کردن و تصمیم گیری از طریق منشوری از مجموعه ارزش های مشترک. حال باید پرسید، منابعی که این ارزشها از آنها مشتق می شوند کدامند؟

*

کادر 5 معاهده جهانی سازمان ملل متحد

دورنمای معاهده جهانی در ده اصل آورده شده است. توافق شرکتهای عضو این معاهده بر

رعایت این اصول به هنگام فعالیت در هر کشوری در جهان استوار است.
حقوق بشر

اصل 1: شرکت ها بایستی پاسداری از اعلامیه جهانی حقوق بشر را حمایت کنند و محترم شمارند. و

اصل 2: تضمین کنند که در سوءاستفاده از حقوق بشر شرکت ندارند.
استانداردهای کار

اصل 3: شرکت ها بایستی حق آزادی معاملات و همکاری ها را مراعات نمایند و حق چانه زنی برای تغییر دستمزدها و شرایط استخدام توسط نمایندگی کارمندان را به رسمیت شناسند.

اصل 4: مبارزه ریشه ای با هرگونه کار تحمیلی یا اجباری.

اصل 5: مبارزه ریشه ای و مؤثر با استخدام کودکان. و

اصل 6: مبارزه ریشه ای با تبعیض در استخدام و نوع شغل.

محیط

اصل 7: شرکت ها باید از رویکردی پیشگیرانه در برابر چالشهای زیست محیطی حمایت کنند.

اصل 8: بطور خودجوش برای ایجاد و تشویق مسئولیت پذیری بیشتر در قبال محیط زیست اقدام نمایند. و

اصل 9: ایجاد و گسترش تکنولوژیهای سازگار با محیط زیست را مورد تشویق قرار دهند.
مبارزه با فساد

اصل 10: شرکت ها باید در مقابل همه ی اشکال فساد، از جمله اخاذی و رشوه خواری عمل کنند.

برای اطلاعات بیشتر به سایت زیر مراجعه نمایید:

www.unglobalcompact.org

**

*

کادر 6 اصول تجاری میزگرد کو (Caux)

1. مسئولیت های شرکت ها: فراتر از سهامداران به سوی طرف های سهام

2. تأثیر اقتصادی و اجتماعی تجارت: به سوی نوآوری، عدالت و جامعه جهانی

3. رفتار شرکت: فراتر از قانون نوشته شده به سوی روح اعتماد

4. احترام به قوانین و مقررات

5. حمایت از تجارت چندجانبه

6. احترام به محیط زیست

7. اجتناب از فعالیت های نامشروع

برای اطلاعات بیشتر به سایت زیر مراجعه نمایید:

<http://www.cauxroundtable.org/principles.html>

قوانین و مقررات کشورهای که شرکت‌ها در آن فعالیت می‌کنند یکی از این منابع را تشکیل می‌دهند. معذک نکته‌ی حائز اهمیت‌ی که باید در نظر داشت اینست که شرکت‌ها دیگر تنها محدود به قوانین ملی نیستند. مجموعه‌ای از پیمان‌های بین‌المللی مانند کنوانسیون مبارزه با رشوه خواری OECD باید در نظر گرفته شوند. قوانین ملی در بسیاری از کشورها به دنبال هماهنگ کردن خود با این اس‌تانداردهای بین‌المللی هستند. OECD همچنین دستورالعمل‌ها و رهنمودهایی در زمینه نحوه تدوین قوانین بنگاه‌داری دارد و بسیاری از کشورها به تدریج رعایت قوانین بنگاه‌داری را به عنوان شرط انجام معاملات تجاری مطالبه می‌کنند. برای مثال در روسیه، کمیته بازرسی سهام فدرال از شرکت‌های روسی می‌خواهد تا در راستای قانون بنگاه‌داری این کمیته، اساسنامه روشنی برای خود تعریف نمایند و یا توضیح دهند که چرا این کار را نکرده‌اند. استانداردهای بازار بورس نیویورک نمونه دیگری است و سایر بازارهای بورس نیز به تدریج در حال تطبیق خود با این استانداردها هستند.

حیطه دیگری که شکل‌گیری قوانین بنگاه‌داری و قوانین اخلاق تجاری متأثر از آن است، مفهوم مسئولیت اجتماعی یا شهروندی سازمانی است، که دومی اصطلاح ترجیح داده شده در جامعه تجارت می‌باشد. شهروندی سازمانی مستلزم ایجاد یک سیستم تصمیم‌گیری است که نه تنها روندهای عملیاتی داخلی بلکه تأثیر رفتار سازمان بر طرف‌های سهام یعنی کارمندان، سرمایه‌گذاران و جوامع را نیز در نظر می‌گیرد.

یکی از نقاط آغاز برای ایجاد راهکارهای نوینی که بتوانند به تقویت اخلاق در تجارت منجر شوند، در نظر گرفتن تفاوت بین خطوط روشن از یک سو و ارزشها از سوی دیگر است. این یک تمایز نسبتاً جدید است. خطوط روشن آن دسته از استانداردها هستند که قصد ایجاد قوانین و مقررات نهایی شده‌ای را دارند که شرکت‌ها و افراد قادر به شکستن آنها نباشند. به عنوان منبع و مرجع راهنما در مورد این خطوط روشن می‌توان بر ای مثال با کنوانسیون ضد رشوه خواری OECD شروع کرد، که به نوبه خود قابلیت ترجمه شدن به قوانین و مقررات ملی استاندارد ضد رشوه خواری را دارد.

برای طراحی، تدوین و یا تحلیل استانداردهای خطوط روشن ممکن است شرکت‌ها به وقت زیادی نیاز داشته باشند. خوشبختانه سازمان شفافیت جهانی (TI) با همکاری سازمان‌های بزرگ اقدام به تدوین یک مجموعه استانداردهای خطوط روشن به اسم اصول تجاری سازمان شفافیت جهانی کرده است (کادر 3 ملاحظه شود)، که قابل استفاده در شرکتهایی با اندازه‌ها، صنایع و مکان‌های جغرافیایی متفاوت می‌باشد. به طور مشابه اتاق بازرگانی جهانی (ICC) نیز مجموعه‌ای از قوانین رفتاری برای مبارزه با اخاذی و رشوه خواری تنظیم کرده است (رجوع شود به کادر 4).

*

کادر 7 مقررات اخلاق عمومی (توسط مرکز منابع اخلاقی)

موارد و نحوه عملکرد مربوط به استخدام و محیط کار

- مزاحمت در محل کار

- فرصت های برابر

- تنوع

- برخورد عادلانه با کارمندان

- تعادل بین کار و خانواده

- تبعیض

- استفاده غیرقانونی از الکل و مواد مخدر

- استفاده از اموال سازمان

اطلاعات مربوط به کارمندان، مشتریان و فروشندگان

- حفظ اطلاعات و مدارک

- خصوصی و محرمانه نگه داشتن

- افشای اطلاعات

اطلاع رسانی عمومی/ارتباطات عمومی

- تبلیغات و بازاریابی

- توسعه و جذب سرمایه

- شفافیت اطلاعات

- دسترسی به اطلاعات

- وضوح اطلاعات

تداخل منافع

- جایزه و پاداش، انعام و حقوق پایان دوره استخدام

- فعالیت سیاسی

- استخدام در بیرون شرکت

- اعضای خانواده

روابط با فروشندگان

- تدارک

- مذاکرات مربوط به قراردادها

مسائل زیست محیطی و محیط کار

- تعهدات مربوط به محیط زیست و محیط کار

- سلامت و امنیت کارمندان

موارد و نحوه ی عملکرد مربوط به مدیریت اخلاقی

- دقت و صحت دفاتر، اسناد و گزارش هزینه ها

- استفاده درست از دارایی های سازمان

- حفاظت از اطلاعات مربوط به مالکیتها و اسم های تجاری
موارد و نحوه عملکرد مربوط به مستخدمین

- استفاده درست و به جا از مقام
- فعالیت های داوطلبانه کارمندان

- تداخل منافع

- افشای منافع مالی

فعالیت و مشارکت سیاسی

- فعالیت های سیاسی

برای اطلاعات بیشتر به سایت مرکز منابع اخلاقی مراجعه نمایید:
http://www.ethics.org/common_provisions.html

اگرچه قوانین خطوط روشن از قبیل موارد پیشنهادی سازمان شفافیت بین الملل (TI) و یا اتاق بازرگانی بین المللی (ICC) معمولاً بسیار دقیق و واضح هستند، ولی برای اطمینان از پیروی کلرمدندان از این مقررات، هر شرکتی همچنان نیازمند خواهد بود تا خود بطور پاسخگویانه روشهای عملی مناسبی را طراحی و اجرا نماید. برای مثال سازمان شفافیت بین الملل (TI) کتابچه راهنمایی را نوشته است که شرکت ها به کمک آن می توانند یک روش مناسب و کامل داخلی برای اعمال مقررات مربوط به خطوط روشن، ایجاد و اتخاذ نمایند. ساربینز آکسلی (Sarbanes Oxley) قانون تجارت معروف آمریکا، در بخش 404 لزوم رعایت استانداردهای ثبت اسناد و مدارک مربوط به پاسخگویی در قبال به کارگیری منابع مالی و دارایی ها را گوشزد می نماید.

در زمینه دستورالعمل های کلی برای رفتار، منابع مختلفی برای برنامه های اخلاق تجاری وجود دارد. از نظر تاریخی، یکی از برجسته ترین منابع را کشیش لئون سالیوان (Reverend Leon Sullivan) نوشته است که با جنبش ضد آپارتاید در آفریقای جنوبی شروع شد و از آن زمان به تدریج به مجموعه ای از اصول جهانی تکامل پیدا کرد (GlobalSullivanPrinciples.org). اصول کشیش سالیوان توسط معاهده جهانی سازمان ملل مجدداً تنظیم شد و به ده اصل افزایش پیدا کرد (کادر 5). معاهده جهانی سازمان ملل تلاشی بی سابقه برای ائتلاف جامعه تجاری حول اصول مشترک و کمک به توسعه ی جهانی از طریق اقدامات تجاری مناسب و رهبری تجاری خوب می باشد.

ده اصل معاهده جهانی سازمان ملل به میزان قابل توجهی از محدوده قوانین خطوط روشن گذر می کنند و به مسائل بزرگتر یعنی ارزشها می پردازند. مجموعه اصول مشابه دیگری توسط میزگرد کُو (Caux Round Table) تدوین شد. در این سازمان رهبران تجاری کشورهای مختلف به مجموعه ای از اصول عمومی برای رفتار تجاری دست یافتند (کادر 6). یک مجموعه دستورالعمل دیگر با نام راهنمای چندملیتی OECD وجود دارد که توسط OECD نوشته شده است. این سازمان گام را فراتر گذاشته و تلاش کرده است تا رفتار

سازمانی را در حیطه های مختلفی از محیط زیست گرفته تا مشارکت در جامعه ترغیب یا الزام کند و بدین وسیله برای توسعه یک کشور رهبری لازم را ارائه نماید. برای ملاحظه ی دستورالعمل های OECD به سایت www.oecd.org مراجعه نمایید.

اصولی که در بالا آورده شد، چه میزگرد کُو (Caux) یا ده اصل معاهده جهانی سازمان ملل و دیگر اصول به طور قابل توجهی پا را فراتر از قوانین خطوط روشن می گذارند و این در واقع رجوعی است به مفهوم اخلاق به عنوان یک مجموعه قانون برای هدایت رفتار درست و به عنوان یک مجموعه قانون برای هدایت تصمیم گیری. این اصول همچنین تمایل دارند تا به دغدغه های مربوط به شهروندی سازمانی بپردازند و در پیدا کردن راه حل برای این دغدغه ها سهیم باشند.